

[Johs. Larsen (Tune).]

da kræfter for og imod gennemførelsen af en sådan lov mobiliseredes. Nu er det ikke almindeligt at betragte gamle bind af rigsdagstidende som udpræget morskabslæsning, men jeg må sige, at i de afsnit, som omfatter behandlingen af den første rågelov, er der adskillige passager, som i hvert fald nu så mange år efter kan fremkalde munterhed hos læserne dels over den lidenskab, hvormed forkæmperne for loven går ind for sagen, dels over den lidenskab, hvormed den imødegås af modstandere af loven, og endelig over det drilleri, som de mere tvesynede medlemmer lader disse to kategorier være genstand for.

Man oplever så det mærkelige, at man fra ministeriets side glemmer at forny loven i 1922. Det måtte ministeriet døje adskillige drillerier over, men det har ført med sig, at ministeriet aldrig siden har glemt at fremsætte forslag om forlængelse i god tid, og jeg må complimentere den nuværende landbrugsminister for også at have erindret dette.

Man kan så iagttage, at til vekslende tidspunkter omfattes loven med almindelig ligegyldighed fra rigsdagens side — forlængelser gennemføres under meget liden deltagelse i forhandlingerne —, og at man også fra landbrugets side på visse tidspunkter er mindre interesseret i spørgsmålet om rågebekæmpelsen. Til andre tider vil man se, at landbruget møder frem med stærke ønsker om dels at fortsætte lovgivningen, dels at gøre den mere brugelig som redskab for en effektiv bekæmpelse af rågerne. Dette er tilfældet i 1928, da der navnlig fra jysk landbrugs side sættes kraftigt ind for at gøre loven mere effektiv. Det resulterede i, at man i loven af 1928 skabte mulighed for en amtsvis bekæmpelse, medens man tidligere var henvist til kommunevise bekæmpelse. Det er altså den lov, der er gældende nu.

Hvordan er det så gået med selve rågebestanden? Hvordan har den reageret overfor denne bekæmpelse? Ved den første lovs ikrafttræden var det navnlig øboerne, der gik i brechen for en lov, medens man fra jysk side var mere tilbageholdende. På øerne gik man altså fra begyndelsen af ind for en kraftigere bekæmpelse af rågerne, og derefter har man indtryk af, at rågerne har fortrukket til Østjylland, for i 1928 er det derovre fra, klagerne lyder, og man giver så loven denne udvidelse, som jeg allerede har nævnt, med henblik på bekæmpelsen i de større østjyske områder. Rågebestanden er vel som helhed blevet formind-

sket, men man har indtryk af, at den nu bygger i mindre, men talrigere kolonier landet over, end tilfældet var, da bekæmpelsen begyndte. Det vil altså sige, at rågerne har prøvet at redde sig i mindre talstærke, men talrigere kolonier.

Det er min opfattelse, at vi vedblivende bør holde denne lov i kraft, for hvis der slappes af på dette punkt, vil rågeplagen kunne antage et omfang, som vil være til meget stor skade for landbruget. Der er allerede af ordføreren for det socialdemokratiske parti (Dons) foreslået udvalgsbehandling, og dertil kan jeg godt give min tilslutning.

Ved den behandling, et forlængelsesforslag fik her i landstinget i 1947, blev det fremført af den daværende ordfører for det konservative folkeparti, forpagter Krarup, at zoologisk museum havde en undersøgelse i gang vedrørende rågens levevis og over, hvad den tager til sig af føde i de kritiske forårsmåneder, da den gør skade på landbruget. På det daværende tidspunkt, altså i 1947, var disse undersøgelser ikke afsluttet. Jeg vil gå ud fra, at de dog vil være afsluttet i 1952, og det vil derfor være rigtigt, om man i forbindelse med behandlingen af det foreliggende forslag ser på resultatet af disse undersøgelser, for at rågen dog ikke skal være uhørt, når den skal dømmes til bekæmpelse. Jeg mener altså, at der kan være anledning til i udvalget at se på, hvad man fra videnskabeligt hold er kommet til med hensyn til rågens levevis under de forhold, som nu er gældende for dens muligheder for at skaffe sig føde.

Loven blev i 1942 udvidet derhen, at der også blev skabt mulighed for at bekæmpe alliker. Disse fugle kommer — det er i hvert fald det indtryk, man får ved at færdes på landet — ikke nær på højde med rågerne med hensyn til at volde skade, men dog ønsker man i de egne, hvor de optræder i større og talrigere flokke, at bibeholde muligheden for at begrænse deres antal ved nedskydning af dem også i fredningstiden. Forøvrigt gælder det, at man også kan få tilladelse til at nedrive reder og ødelægge yngel, og som udviklingen har været i de 10 år, disse bestemmelser har været gældende, synes alt at tyde på, at man bør fastholde dem ved den her foreslåede forlængelse af loven.

Det nye ved det foreliggende lovforslag er, at bekæmpelsen udvides til at omfatte også skarver. Det siges i bemærkningerne til lovforslaget, at når en sådan bestemmelse nu optages, skyldes det, at der foreligger beretninger om, at disse fugle volder betyde-